

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA A DRET A UN VIDA LLIURE DE VIOLÈNCIES I DRETS DE LA INFÀNCIA (EDUCACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 6 de febrer de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat per la manca d'actuació de l'escola en dos episodis d'assetjament entre iguals de caràcter sexual que han afectat la seva filla.

El darrer es va produir en data 1 de febrer de 2024 quan la seva filla, que aquest any fa 1r de primària, va patir un incident greu d'assetjament per part d'un nen de la seva classe. La família ha denunciat l'episodi en diverses ocasions i demanen que es canviï de classe el nen en qüestió per evitar que la seva filla hagi de continuar convivint amb ell en el seu dia a dia a l'aula.

El primer incident que va patir la nena s'havia produït l'any anterior, quan la nena feia infantil I5. Els fets es van donar dins de l'horari de menjador escolar, durant el qual quatre nens van arraconar dues nenes als lavabos (una d'elles era la seva filla) i no les deixaven sortir. Les nenes finalment van poder sortir.

Quan es va comunicar el segon incident a l'escola, aquesta els va dir que es prendrien mesures preventives perquè no tornés a passar res similar. Entre altres mesures, va comunicar que es tancarien els lavabos durant aquestes hores. Però això no es va fer.

La família considera que la resposta donada a aquests fets per part de l'escola ha estat del tot insuficient. A més, l'escola no va comunicar a les famílies dels infants implicats el que havia passat. Se'n van assabentar a principis d'aquest curs perquè altres famílies els ho van comunicar.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada, es va considerar convenient dirigir-se al Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) per tal de conèixer el tractament motivat que es volia donar al recurs presentat per la persona interessada.

El dia 22 de febrer de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 18 d'abril de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

L'informe del Servei d'Inspecció d'Educació a Barcelona exposa àmpliament totes les actuacions i coordinacions dutes a terme en relació amb els fets informats per la família de l'alumna.

CONSIDERACIONS

1. Informació facilitada pel Consorci d'Educació

El Servei d'Inspecció Educativa de Barcelona ciutat, a qui es va comunicar la situació des d'un primer moment, ha informat aquesta Sindicatura del conjunt de mesures que ha adoptat l'escola per tractar els fets comunicats. Aquestes mesures es van dur a terme amb el suport i l'assessorament de la mateixa inspecció educativa.

En aquest relat detallat es recullen totes les intervencions que s'han dut a terme des que el pare de l'alumna va posar en coneixement els fets que havia explicat la seva filla.

De manera resumida, les intervencions fetes, que es van iniciar el mateix dia de la denúncia dels fets, han consistit en múltiples entrevistes amb les famílies i l'alumnat implicat, l'adopció de mesures preventives en relació amb la vigilància pati-bany-menjador, reunions entre els professionals de diferents àmbits de l'escola, l'observació per part del servei de psicologia i l'establiment de pautes pel que fa a la gestió de diferents espais del centre.

Així mateix, l'escola s'ha coordinat amb l'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògic (EAP) referent de l'escola per analitzar la situació plantejada, les mesures preses i les que cal dur a terme. L'escola va informar l'EAP que s'ha garantit una situació de treball a l'aula normalitzada, tot i que hi ha hagut moments d'absència dels alumnes afectats. Per evitar-ho, l'EAP i l'escola van acordar introduir mesures organitzatives que permetessin crear espais físics de treball més tranquil·litzadors per a les famílies per tal d'aconseguir una assistència continuada dels dos alumnes. En concret, es va decidir ampliar les mesures de protecció mitjançant la creació de grups

flexibles formats pels dos primers d'educació primària i mantenir els dos alumnes en grups separats.

Un cop consolidades aquestes mesures, l'escola ha començat a treballar mesures restauratives entre l'alumnat implicat en el grup de classe i en la comunitat educativa directament implicada.

La inspecció educativa conclou en el seu informe que s'ha procurat en tot moment crear una zona de seguretat i protecció al voltant de l'alumna i que els drets de tots els infants estiguessin garantits amb una mirada estrictament educativa.

2. Valoració de l'actuació feta per la prevenció de l'assetjament escolar

Aquesta Sindicatura valora que, tant l'actuació feta per l'escola, com el treball d'acompanyament i supervisió dels serveis d'inspecció, han estat adequats per garantir que l'escola fos un espai segur lliure de violències. En aquest sentit, les mesures adoptades i el temps de resposta del centre i de l'administració educativa han estat correctes.

Tal com els serveis d'inspecció posen de manifest en el seu informe, l'escola és un espai de convivència que no està exempt de conflictes i situacions en les quals cal intervenir. Per això **és essencial que, quan es produeixen fets com els denunciats per la família, l'escola doni una resposta àgil i completa.**

Així mateix, com ha recordat aquesta Sindicatura en altres ocasions, és important que, més enllà d'investigar els fets, **es posi èmfasi en la necessitat d'informar i acompanyar degudament les famílies.** La comunicació entre la família i el centre educatiu és un element clau perquè es pugui compartir qualsevol sospita o neguit i es pugui fer front a la situació conjuntament. Aquesta transparència i aquest acompanyament ajuden a reforçar la confiança, el coneixement mutu i els vincles de l'escola amb les famílies i viceversa.

Una comunicació fluida i clara, com la que s'ha produït en aquest cas, contribueix a generar lligams de confiança entre les diferents parts implicades. Per això, tot i que les famílies puguin eventualment discrepar amb les mesures adoptades, **l'escolta activa, l'acompanyament i la transparència en l'actuació és essencial per evitar el trencament de la confiança en el centre escolar.**

El relat minucios que l'administració educativa ens ha fet arribar exposa totes les actuacions iniciades per esbrinar els fets i adoptar mesures protectores i restauratives. Pel que fa a això, destaquem que l'actuació s'alinea amb el nou Protocol d'actuació davant de qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu de setembre de 2023. Aquest protocol ofereix orientacions i recursos per a la prevenció, la detecció, la valoració i la intervenció educativa davant les situacions de violència envers la infància

i l'adolescència, i garanteix la protecció dels seus drets, l'enfocament restauratiu global (ERG), la perspectiva de gènere i la interseccionalitat. Com a novetat, incorpora la intervenció educativa davant les irregularitats i les conductes contràries a la convivència i el circuit d'actuació.

Tal com estableix aquest protocol, els centres educatius han de desenvolupar accions proactives que ajudin a fer que l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món, i propiciïn el seu èxit acadèmic, personal i social. Aquestes accions han d'anar adreçades principalment al foment de valors i actituds convivencials que afavoreixin el benestar emocional, el desenvolupament d'una ciutadania democràtica i la consciència global.

Aquesta Sindicatura valora molt favorablement aquest nou protocol que, si es desplega adequadament, pot contribuir a assegurar un **bon clima a les escoles**. Tal com hem posat de manifest en diverses ocasions, les persones expertes en la matèria reconeixen un clima escolar positiu com la **base d'un bon aprenentatge i un factor protector pel que fa al benestar emocional de la comunitat educativa**.

Cal destacar que la necessitat de garantir el bon clima escolar connecta també amb el que estableix la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència. Aquesta llei recull com a principis que han de regir a l'escola el **respecte mutu de tots els membres de la comunitat educativa** i el **foment d'una educació accessible, igualitària, inclusiva i de qualitat**. Aquest model d'educació ha de permetre, segons la norma, el desenvolupament ple dels nens, nenes i adolescents, i la seva participació en una escola segura i lliure de violència, en la qual es garanteixi el respecte, la igualtat i la promoció de tots els seus drets fonamentals i llibertats públiques. Per aquest motiu, s'han d'emprar mètodes pacífics de comunicació, negociació i resolució de conflictes.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **la intervenció de l'escola i dels serveis d'inspecció ha estat correcta per assegurar que l'escola sigui un espai segur lliure de violències, tot duent a terme un treball conjunt amb les famílies i el conjunt de la comunitat educativa**.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.

**SINDICATURA
DE GREUGES**
DE BARCELONA

David Bondia Garcia

Ronda Sant Pau, 43-45
08015 Barcelona
93 413 29 00
sindicaturabarcelona@bcn.cat
www.sindicaturabarcelona.cat